
ПРОГЛААС

Издание на Филологическия факултет
при Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“

кн. 1, 2012 (год. XXI), ISSN 0861–7902

РАЗЛИЧНИЯТ ПОГЛЕД КЪМ ЕСЕТО

A DIFFERENT PERSPECTIVE ON ESSAY

Андреана Ефтимова. *Есето в академичната и журналистическата практика*, Велико Търново, Изд. „Фабер“, 2011, 172 с.

В последната си книга Андреана Ефтимова разглежда един от най-популярните типове текст в образователната практика – есето. За авторката аргументативното есе е представителният инвариант по отношение на интерпретативните журналистически жанрове, за това то е и основен обект на анализ в изследването.

Във всяка една от 7-те глави на монографията (с изключение на увода и заключението) авторката е подкрепила тезите си с множество образци от текстови корпус, съставен от 95 студентски есета. Коментарите, които се правят след всеки пример, са един от плюсовете на изследването, като по този начин е показана „преподавателската“ гледна точка към студентското творчество.

В увода Андреана Ефтимова накратко представя интердисциплинарния характер на обекта на анализ, целта и методите на изследването. След това авторката извежда на преден план един проблем, който не се споменава често, когато стане дума за писане на есе, а именно – адекватната формулировка на заглавието. Тъй като тази „първа крачка“ при създаването на аргументативния текст не зависи от пишещия, тя остава извън обсега на помагала, посветени на особеностите при писането на есе.

Авторката представя образци на заглавия, които предразполагат на пишещия да обхване разнообразието от гледни точки и подходи към зададената тема. Добре формулираното заглавие дава

възможност на изпитващия да прецени автора на есето, да оцени способността да се „надникне зад метафората“ (напр. в заглавия като *Ще изяде ли мишката книжката?* или *Футболът като война*) и по този начин да се отличи добрият интерпретатор от този, който се „плъзга по повърхността“ на проблема. Тук Андреана Ефтимова наред със заглавието разглежда и останалите елементи на квадриума, стоящ в основата на всяко есе – тема, проблем и теза. Ако темата и проблемът, заложи в заглавието, не са идентифицирани правилно, това ще се отрази и върху възможността да се формулира адекватна теза.

При условие че заглавието и темата са добре формулирани, проблемът е коректно дешифриран и тезата притежава необходимата оформеност, следващото препятствие, с което се сблъсква авторът при създаването на текста, е успешният подбор на точните аргументи, които да подкрепят позицията му. Авторката е отделила две глави от книгата си на видовете аргументация и грешките с най-висока фреквентност, които се допускат при избора на факти и примери. В главите *Аргументът, примерът, фактът, оценката, ценността на информацията в есето* и *Типове аргументи в есето. Грешки в аргументацията* Андреана Ефтимова все повече увеличава практико-приложната функция на изследването си. На читателя са представени различни структури на аргументи, начини, по които се убеждава аудиторията, особеностите на „ценната информация“ и възможностите, при боравенето с фактите. И тук авторката използва и коментира множество извадки от студентски текстове, за да илюстрира грешките в аргументацията, а чрез коментарите „подсказва“ на читателя как би могъл да не ги допуска, когато му се наложи да създаде аргументативен текст.

След като подробно е анализирала „идейната“ част на есето, Андреана Ефтимова се спира и на техническото изпълнение – композиция, графическо оформление, структуриране на увода и заключението, както и на редактирането на готовия текст. Ценното на тази част е, че и тук преобладават практически съвети, множество илюстративни текстове, схеми и коментари, които допринасят за коректното информационно възприемане от страна на читателя.

В главата *Оценяване на есе в електронна среда* авторката се спира и на възможностите при електронното обучение и използването на софтуер за оценяване на есета. Подробно е представена програмата Write To Learn и приложението ѝ в образователната практика, както и ползите от нея.

В края на книгата си (преди изводите) Андреана Ефтимова разглежда и особеностите на журналистическото есе и връзката му с академичното есе, което все повече се предпочита в образователната сфера в България. Според авторката между двата вида есе съществуват разлики, но трябва да се разглеждат като взаимосвързани елементи на една система – способността да се продуцира аргументативен текст. Академичното есе може да послужи като добра база при изграждането на текстове от интерпретативните жанрове: *коментар, уводна и проблемна статия, персонална колонка и рецензия*.

Представената книга на Андреана Ефтимова *Есето в академичната и журналистическата практика* предлага на читателите една различна гледна точка към често обсъжданата, вече и в нашата литература, проблематика, свързана със създаването на аргументативен текст. Монографията ще бъде полезна за всички, на които ще им се наложи не само да създават, но и да оценяват есета.

Владислав Маринов